

CVIČEBNÍ LISTY

Príloha „Vojenských rozhledů“.

ROČNÍK XIII.

Redaktoři: Brig. generál Jiří Birula a
podplukovník gšt. František Pohunek.

ČÍSLO 10.

Plukovníci pěch. Miroslav Fiala a Otakar Zicha:

Střetný boj.

(Dokončení.)

Mezi proudy SO. od východního proudu.

Řešení A. vyjadřuje lépe kooperaci se střední skupinou pro dobytí masivu Kopaniny. Řešení B. jasně vyjadřuje úmysl velitele skupiny manévrovat od východu; je však riskantní pro ten případ, kdyby nás nepřítel předešel v obsazení Dalešického vrchu a Jistebka, neboť kdyby se manévř od východu nepodařil pro výhodné podmínky obrany u nepříteli, je pak dána v sázku i kooperace se střední skupinou pro dobytí Kopaniny.

Proto až do prostoru Dalešický vrch, Jistebko půjdeme v sestavě „A“, po dobytí Dalešického vrchu může pak velitel východní skupiny, budou-li situace a zprávy toho vyžadovat, vytvořit hlavní manévrovací skupinu na východě.

Zvolí tedy velitel východní skupiny tuto sestavu (viz tabulku na str. 102).

Velitel skupiny jde s velitelem předvoje západního proudu. O této sestavě můžeme říci, že:

je dosti silná na západě pro kooperaci se střední skupinou, je schopna na východě manévru proti Dalešickému vrchu a později za postupu na Maršovický vrch;

po dosažení prostoru Dalešický vrch, Jistebko může velitel skupiny provést přeskupení sil podle situace.

Tedy sestava vyhovující všem předpokladům velitele východní skupiny.

PO. budou postaveny veliteli předvojů. Velitel skupiny určí jen velitele (podle osobních znalostí, neboť jde o úkol velmi důležitý) a dodá ty prostředky, jichž velitelé předvojů nemají, t. j. cyklisty, zákopnické čety a dělostřelectvo. Kromě toho dá velitelům PO. přesný úkol bojový i zpravodajský.

SO. mezi proudy dodá předvoj východního proudu — hraničářský prapor 1 proto, že směr postupu SO. splývá u Jistebka se směrem postupu východního proudu. Zde úloha SO. končí.

Styk se střední skupinou a s jezdeckým plukem 8 nařizuje velitel divise. Velitel skupiny nařídí veliteli p. praporu III./4., aby zařídil styk SO. v síle 2 čet po ose Vranové, Vransko, Klíčnov, Pulečný, jižní okraj Kokonína; sraz ve 2.45 hod. ve Vransku. Pro styk s jezdeckým plukem 8 dodá velitel východního proudu velitele a cyklistickou četou, sraz ve 2.30 hod. na východním okraji Žel. Brodu; osa Jirkov, Radčice, Loužnice, Stanovsko, Čer. Studnice.

Co se týče počasí, je léto; postup bude tedy snadný.

Tyto úvahy jsou dostatečným podkladem pro rozhodnutí velitele východní skupiny; mohlo by znít takto:

I. Nepřítel je hlášen v prostoru Chrástava; zahájí pravděpodobně zítra ráno postup k jihu. Na východě může se dobře chránit postupem ve směru Jablonec a odtud na Rychnov, Vranové nebo Šumburk, Žel. Brod.

Střetnutí předpokládám v prostoru Dalešický vrch, Maršovický vrch, Jistebsko.

Proud	západní	střední (SO.)	východní
Velitel proudu	Velitel p. pluku 4	vel. pěší hran. roty	vel. hran. prap. 1
Osa postupu	Vranové, Dalešice	Lišný, Skuhrov	Žel. Brod, Těpeře, Jistebsko
PO.: velitel	9./4. p. roty	velitel cykl. čty	1./1. hran. roty
sestava	četa cykl., 9./4. p. r., četa těž. kul., četa děl. odd. 251, zákop. četa 4	družstvo cyklistů	1 četa cykl. 1./1. hran. rota, četa těž. kul. četa hor. děl., zákop. četa hran. prap. 1
Předvoj: velitel	III./4. p. prap.	vel. 2./1. hran. roty	hran. prap. 1
sestava	III./4. mimo části u PO. oddíl 251, bez 1 bat. zákop. četa 4	1 četa 2. hran. roty	zbytek hran. prap. 1 děl. odd. II./52 zbytek cykl. roty
Valný voj: velitel	I./4. p. prapor		II./4. p. prapor
sestava	I./4. p. prapor četa děl. 4		II./4. p. prapor 2 žen. čety 1./2.

II. Mým úmyslem je dosáhnouti nejprve prostoru Dalešický vrch, Jistebsko, abych zde získal vhodnou základnu k dalšímu postupu směrem na Jablonec.

Bude-li Dalešický vrch obsazen, vymanévrovat jej od východu. Proto bude skupina postupovat dvěma proudy, aby dosáhla co nejdříve prostoru Dalešický vrch, Jistebsko.

Postupné cíle:

- 561, 586, 602, 534;
- Dalešický vrch, Jistebsko;
- Dob. Studnice, Maršovický vrch;
- výšiny jižně od Jablonce, 671 severně od N. Vsi.

III. Sestava (viz tabulku):

Velitelé předvojí utvoří PO. každý v síle 1 p. roty, 1 cykl. čty, jedné čety t. kul. a 1 čety děl. odděl. 251 jako dělostřelectvo doprovodné s 1 zákopnickou četou.

Odchod předvojí ihned do Vranové, resp. Žel. Brodu, kde zajistí přechody na severním břehu Jizery. U Lišného resp. Bzí jedno cyklistické družstvo s 1. četou hran. p. roty pod velením velitele roty za týmž účelem.

Vyražení PO. v 1 hod., předvojů ve 2 hod. z Jizery. Cíl: Maršovický vrch. Tento prostor zajistí a postoupí na další cíl. Nejméně však dobudou a udrží hřeben Dalešický vrch, Jistebsko. Bude-li Dalešický vrch obsazen, založit manévř pro jeho dobytí z východu event. nasazením celého východního proudu ve směru host. Čížkovice, Šumburk, trig. 743.

IV. Spojení mezi proudy obstará SO. velitele hran. roty 2 na ose Huntířov, Čížkovice.

Valné voje vyrazí z ubytovacích prostorů v 0 hod.

Mosty u Vranové a Žel. Brodu obsadit četou žen. roty 1./2.

V. Zprávy z čáry:

1. 561, 586, 602, 534;

2. prostor Dalešický vrch, Jistebsko;

3. Vrkoslavice, Hor. Č. Studnice;

4. Jablonec N. Ves,

dodají PO. skrze velitele předvojů.

VI. Osa postupu P-4 se západním proudem.

VII. Trény...

Velitel P-4

Toto rozhodnutí je pak podkladem pro veškeré rozkazy, které velitel skupiny večer i za noci vydá.

V. V jakém pořadí vydá velitel skupiny rozkazy?

Již na počátku jsme zdůraznili účelné rozkazování, podle pořadí naléhavosti. V našem případě možno postupovat dvojím způsobem. Rozkaz velitele divise dostal ve 20.30 hod. Především je nutno zajistit Jizeru; tedy ihned nařídít poplach praporů, jednotek dělostřelectva, zákopnických čet, cyklistických čet, které budou v předvojích a zároveň povolát velitele všech oddílů k sobě, ústně je informovat o svém rozhodnutí, velitele předvojů pak zvláště o utvoření a úkolech PO., o zajištění přechodů přes Jizeru. Poplach praporů a posilových jednotek tvořících předvoje může velitel skupiny naříditi buď telefonicky nebo cyklistou, takže po návratu velitelů od velitele pluku budou prapory v pochodové pohotovosti a mohou asi v 21.30 hod. vypochoďovat do míst l. určení, t. j. Vranové a Žel. Brod.

Jako potvrzení všech ústně vydaných rozkazů vydá velitel skupiny v době mezi 21.—24. hodin jeden rozkaz pro 2/7.

Toto je první a nejvýhodnější způsob rozhodování.

Druhý způsob by byl, nepovolávat velitele všech oddílů k sobě, nýbrž naříditi poplach praporům, dělostřelectvu a ostatním jednotkám zesilujícím předvoj, odeslat je do míst prvního určení a tam jim teprve dodat rozkaz pro 2/7 do 24 hodin. Jednotky valného voje dostanou rozkaz dříve (jsou blízko SV. velitele skupiny), a proto mohou včas vypochoďovat, aby ve 3 hod. ráno přebročily Jizeru.

II. Činnost a rozkazy velitele vých. PO. pro postup a při střetnutí s nepřítelem.

V I. části jsme se zmínili o tom, že velitel východní skupiny informuje shromážděné velitele o svém rozhodnutí a zvláště o utvoření a úkolech PO. Velitel skupiny určil sám velitele PO. pro důležitost jejich úkolu.

Předpokládejme, že velitelem západního PO. byl určen velitel 9./4. p. roty a velitelem východního PO. velitel 1./1. hran. roty.

Kdy byl informován velitel 1./1. hran. roty o svém úkolu?

Víme, že se velitel hran. praporu 1 vrátil od velitele pluku z Václaví kolem 21.30 hod., a předpokládáme, že nařízení nutná k utvoření PO. vydal tak, aby jeho složky dorazily zavčas do Žel. Brodu.

Prapor pak odpochoďoval do Žel. Brodu a dorazil tam ve 24 hod.

V tu dobu měl velitel hraničářského praporu již rozkaz velitele skupiny pro postup 2/VII, a poněvadž předvoje mají překročit čelem Jizeru až ve 2 hod. a PO. vyrazit v 1 hod. z Žel. Brodu, má dosti času, aby informoval velitele PO.

Velitel PO. si zakreslí do mapy: situaci nepřítele, vlastní pochodu-voa osu a sousedů, cíle. Pořídí si stručné poznámky z rozkazu, které k plnění své úlohy nezbytně potřebuje.

Studujeme rozhodnutí velitele PO.:

1. Úkol.

a) Má vyraziti v 1 hod. z Žel. Brodu po ose Těpeře, Šumburk, Červ. Studnice do prostoru Vrkoslavice, Hor. Červ. Studnice a udržet tento prostor do příchodu předvoje;

b) po dosažení této čáry brániti se na místě; stůj co stůj dosáhnout a udržet prostor Dalešického vrchu, koty 679, Jistebsko;

c) z dosaženého místa vysílati důstojnické průzkumné hlídky ve směru N. Ves;

d) styk se západním PO. udržovat na osách Dalešice, Šumburk, Jistebsko a Vrkoslavice, Čer. Studnice;

e) hlášení odesílat skrze velitele východního proudu na SV. pluku.

Posoudíme-li jednotlivé části úkolu, vidíme, že PO. má jednak úlohu bojovat, jednak získávat zprávy a tím zjednat veliteli skupiny podklad pro rozhodnutí a spolu působit při zajištění postupu.

Maximum bojové části úkolu splní PO. dosažením prostoru Vrkoslavice, Čer. Studnice a jeho udržením do příchodu předvoje, minimum dosažením a udržením prostoru Dalešického vrchu, Jistebska. K splnění tohoto úkolu potřebuje velitel PO. mít zprávy o nepříteli; opatří si je jednak průzkumem, jednak bojem.

Proto napadne nepřítele, kde naň narazí, a vynasnaží se proniknout clonou předsumitých prvků nepřátelských; to se mu může podařit jen při určité síle bojové. Je tedy vybavení PO. podle rozkazu velitele východní skupiny odůvodněné.

Co se týče udržení dosažených prostorů, nebude velitel PO. zatím uvažovat o detailech obsazení. Na to má dosti času na místě samém.

Maximální hloubka, do které má PO. proniknout, do prostoru Vrkoslavice, Čer. Studnice, je 9 km, t. j. tři hodiny normálního nočního pochodu; poněvadž však terén stoupá ve směru pochodu, bude pochod trvat déle; může tedy býti ve 4.30 hod. na místě, nebude-li jeho pochod rušen.

Prostoru Dalešického vrchu, Jistebska dosáhne o hodinu dříve, za svítání. Poněvadž je žádoucí dosáhnout tohoto prostoru před nepřítelem, třeba postupovat bez zastávky, t. j. po komunikaci a nejkratším směrem; tedy v našem případě po silnici Žel. Brod, Těpeře, host. Dupanda a dále vozovou cestou přes kotu 602 na Čížkovice.

Do šířky je úkol PO. — až po Jistebsko — omezen na západě osou postupu středního P. — Splzov, Huntířov, Skuhrov, kóta 679, dále na

sever osou postupu západního PO. — Dalešice, Vrkoslavice, na východě osou postupu SO. — Žel. Brod, Jirkov, Radčice, Loužnice, Smržovka, Čer. Studnice, N. Ves.

Toto pásmo až po Dalešický vrch, Jistebsko je asi 4 km, od této čáry na konečný cíl asi 3 km široké, které nutno propátrat ovšem jen na hlavních směrech — je noc.

Tedy je potřeba vyslat včas průzkumné hlídky jednak po ose postupu PO., jednak po silnici Žel. Brod, Bratříkov, Pěčín, Jistebsko, Šumburk, Čer. Studnice a Bratříkov, Huť, Čer. Studnice.

Velitel skupiny chce především dosáhnout prostoru Dalešický vrch, kóta 679, Jistebsko, aby získal vhodné východisko pro splnění další části úkolu. Proto vynaloží velitel PO. všechno, aby tohoto prostoru dosáhl, odtud pokračoval dále v své úloze, nebo v krajním případě tento prostor udržel do příchodu předvoje.

Závěr: Postupovat zajištěně, bez zastávky.

Odeslat včas průzkum po důležitějších komunikacích ve směru postupu. Udržovat styk se sousedy, zajistit rychlé dodávání zpráv. Zajistit si volnost jednání dosažením Dalešického vrchu, koty 679 Lískovice.

2. Terén.

V „úkolů“ jsme řekli, že PO. musí provést průzkum v pásmu, jehož hranice jsme uvedli. Poněvadž jde o pochod v noci, bude velitel PO. studovat především komunikace, zejména osu, po níž bude postupovat svým gros; kromě toho i jiné komunikace, jichž použijí průzkumné hlídky. Přihlédne k jejich délce, event. k překážkám. Délka hlavní osy: 9 km, vedlejších směrů 10—11 km. Stav komunikací pro příznivé povětrnostní poměry bude dobrý. Překážky prozatím zjistit nelze, ale pochod bude zpomalen stoupáním.

Vlastní postupné cíle velitel PO. v zájmu rychlosti postupu určovati nebude. Jistě bude přáním velitele dosáhnout Dalešického vrchu bez boje, neboť odtud bude již za svítání postupovat po hřbetě Čížkovice, kóta 679, Lískov, Maršovický vrch, kde může navázati styk se západním PO.

Z á v ě r. Vyslat průzkum po komunikacích, nevšouvat vlastní postupné cíle (rychlost postupu), co nejdříve dosáhnout prostoru Dalešického vrchu, Jistebsko a získat tak východiště pro postup do prostoru Vrkoslavice.

3. Nepřítel.

Velitel PO. musí být připraven na střetnutí s průzkumnými prvky nepřítele ještě před dosažením prostoru Dalešického vrchu, Jistebska, hlavně na směru Lískovec, Čížkovice, Těpeře, Žel. Brod, který je kratší a takticky důležitější než směr Jistebsko, Pěčín, Žel. Brod, ač i na tomto směru nutno očekávat nepřítele. V tom případě by byly silnější prvky nepřátelské v prostoru Dalešického vrchu a Jistebska, což znovu potvrzuje důležitost těchto prostorů.

Velitel PO. musí počítat rovněž s nepřátelskými OA., neboť stav komunikací jich použití dovoluje.

Z á v ě r. Nutnost průzkumu po hlavních komunikacích, připraven na překvapení nepřítelem, pochodovat ve vhodné sestavě; nutnost dosáhnout především prostoru Dalešického vrchu, Jistebska znovu potvrzena.

4. Vlastní situace.

Složení PO.: 1./1. hran. rota, 1 cykl. četa, četa t. kul., zákopnická četa hran. praporu 1, 1 četa děl. oddílu 251. Morální i fyzický stav jednotek dobrý (ještě nebojovaly).

Jak použít cyklistů? Bylo by žádoucí poslat je vpřed k zajištění prostoru Lískovice. Pro stoupající terén není nám však jejich pohyblivost nic platná, proto jich použijeme hlavně jako spojek k rychlému dodávání zpráv od průzkumných hlídek i k veliteli PO. a k udržení styku se západním PO. na osách nařízených velitelem skupiny.

Směry postupu průzkumných hlídek:

1 (2 pěší družstva a 1 cyklistický roj): Žel. Brod, Těpeře, kóta 602. Čížkovice, kóta 679, Maršovice, Vrkoslavice, Jablonec.

2 (1 pěší a 1 cyklistické družstvo): Žel. Brod, Petrův mlýn, Pěncín, Jistebsko, Šumburk, Maršovický vrch, Jablonec.

3 (1 pěší družstvo a 1 cyklistický roj): Žel. Brod, Bratříkov, Huť, N. Ves.

Hlídky vyrazí v 00.30 hod. po uvedených osách. Hlásí první setkání s nepřítelem; kromě toho hlásí hlídka 1 dosažení prostoru: Lískovec, Šumburk, Vrkoslavice, Jablonec, 2 prostoru: Jistebsko, Šumburk, Maršovický vrch, Jablonec, 3 prostoru: Huť, Čer. Studnice, N. Ves.

Nenarazí-li hlídky na nepřítele, dosáhnou prostoru Jablonec—N. Ves. Nebudou-li moci proniknout, zůstanou s ním v dotyku do zasažení PO. Hlídka 1 vyhledá styk se středním PO.

Jak použijeme zákopnické čety? Bude pochodovat v čele PO., odstraňovat překážky, pomáhat v boji proti OA.

Velitel čety odd. 251 zajistí postup PO. proti OA. od svítání (3.15 hod.) a bude podporovat útok PO. při pronikání clonou nepřátelských předsunutých prvků.

Pochodová sestava PO.? Předvojová hlídka — 2 pěší družstva, 1 cyklistický roj a zákopnická četa v noci asi 300 m vpředu, ve dne dále podle terénu.

Gros PO.: hran. rota 1./1., četa odd. 251. Velitel PO. s velitelem čety dělostřelectva půjde za předvojovou hlídkou.

Trén PO., BT. i KT. zůstane vzadu, zařazen podle rozkazu velitele skupiny, aby PO. nezatěžoval. Proto třeba zvýšit dotaci střeliva, vydat studenou přesnídávku, vzít s sebou zdravotnickou hlídku. Průzkumné hlídky půjdou ve výstroji hlídkovém.

*

Po těchto úvahách povolá velitel PO. velitele hlídek a nařídí jim ústně toto:

Nepřítel zahájí pravděpodobně 2/VII postup z prostoru Chrástava ve směru Liberec, Jablonec; odtud pak buď na Vranové nebo na Žel. Brod.

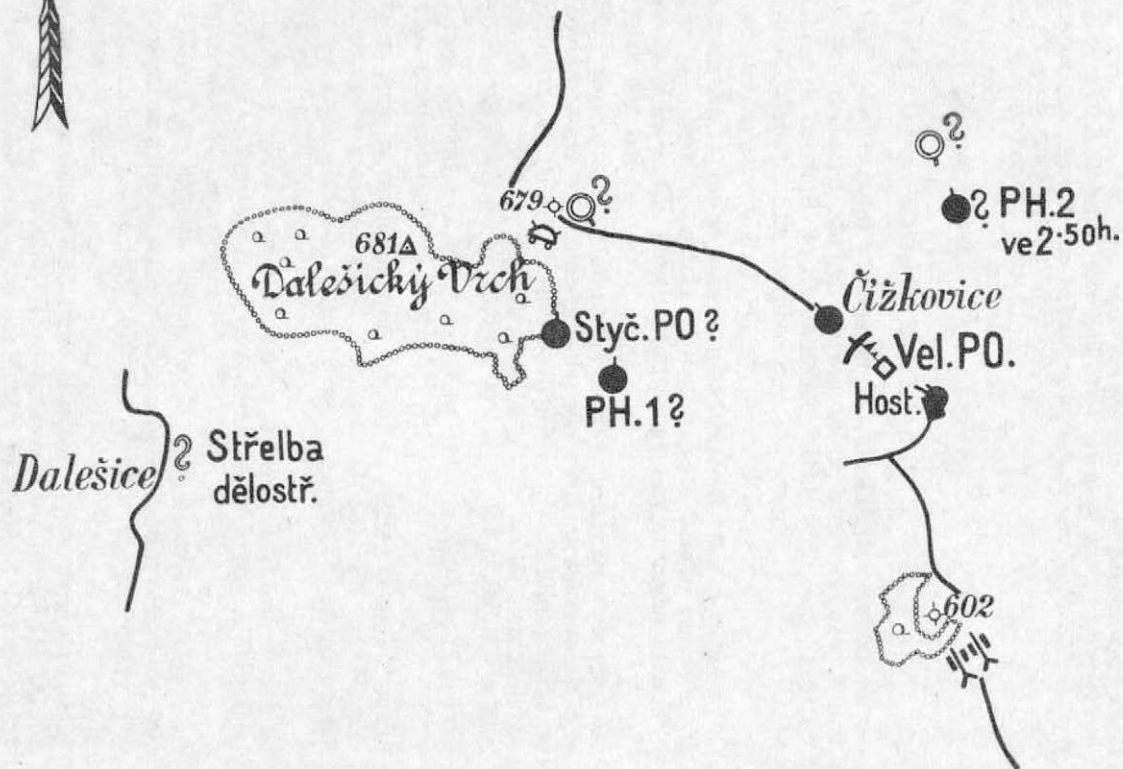
Náš PO., složený z hran. prap. 1./1., 1 cykl. čety, zákopnické čety, děl. odd. 251 pod mým velením postoupí po ose: Žel. Brod, Těpeře, kóta 602, Čížkovice, Šumburk, Čer. Studnice do prostoru Vrkoslavice, Hor. Čer. Studnice a udrží tento prostor do příchodu předvoje. V krajním případě udrží prostor Dalešického vrchu, Lískovic, Jistebska.

Západně po ose: Vranové, Sněhov, Dalešice, Vrkoslavice postupuje PO.₁ s úkolem dosáhnout prostoru Hradešina kóta 629, Vrkoslavice s týmž úkolem. Styk mezi PO.₁ a PO.₂ udržuje zvláštní PO. po ose: Splzov, Huntířov, Skuhrov, kóta 679, kde zůstane do příchodu předvoje.

Průzk. hlídka 1: 2 pěší družstva hran. roty 1./1., 1 roj cyklistů, pod velením por. X. postupuje po ose: Žel. Brod, Těpeřov, kóta 602, Čížkovice, k. 679, Maršovice, Vrkoslavice, Jablonec.

Δ743

Maršovický Vrch

Průzk. hlídka 2: 1 pěší družstvo hran. roty 1./1., 1 družstvo cyklistů pod velením děle sl. četaře X. po ose: Žel. Brod. Petrův mlýn, Pěčín, Jistebsko, Šumburk, Maršovický vrch, Jablonec.

Průzk. hlídka 3: 1 pěší družstvo hran. roty 1./1., 1 roj cyklistů, pod velením děle sl. četaře Y. po ose: Žel. Brod. Petrův mlýn, Bratříkov, Hut', Dol. Čer. Studnice, N. Ves.

Hlídky hlásí první setkání s nepřítelem. Kromě toho po překročení čáry Dalešický vrch—Jistebsko pošlou hlášení z míst, jimiž jsou vytyčeny jejich pochodové osy. Nenarazí-li hlídky na nepřítele, dosáhnou prostoru Jablonce, N. Vsi. Nebudou-li moci proniknout, zůstanou s nepřítelem v dotyku.

Odchod hlídek v 00'30 hod.

Odchod PO. v 1 hod.

Hlášení hlídek na osu postupu PO.

5. Vývoj událostí od 1 hod. 2. VII.

1. V 1.20 hod. před samým vyražením PO₂ dostal jeho velitel od velitele předvoje zprávu (ústně), že byl zadržen občan, který přijel v — hod. z Jablonce na kole a oznámil, že do Jablonce vtrhl v 23 hod. nepřítel, jezdectvo, cyklisté, pěchota. Síla nezjištěna.

Jak posoudí tuto zprávu velitel PO₂?

Zpráva je neurčitá, úplně se jí věřit nemůže. Je-li však nepřítel v Jablonci, nutno se připravit na střetnutí s ním ještě během pochodu již v prostoru Dalešického vrchu. Proto postupovat bez zastávky, aby PO. pronikli co nejdále bez boje.

2. Když PO₂ dorazí na západní okraj Těpeře, je slyšet ze severu asi z prostoru Alšovic několik výstřelů; pravděpodobně se průzkumná hlídka 1 střetla s nepřítelem. Velitel PO₂ vidí, že nepřítel má již hlídky jižně od Dalešického vrchu, a počítá proto se srážkou se silnější nepřátelskou jednotkou v prostoru Dalešického vrchu. Opatření zatím žádná, je noc.

3. V 2.45 hod. dosáhl PO₂ hostince Dupandy. V 3.05 hod. dorazil cyklista od průzkumné hlídky 2 s tímto hlášením:

„V 2.50 hod. jsme narazili na nepř. hlídku v síle několika mužů s lehkým kulometem u rozcestí silnic v Pěčíně (530). Po krátké přestřelce nepřítel ustoupil. Zdá se, že má několik raněných, které odvedl s sebou. Hlídka plní úkol dále.“

Velitel PO₂ má potvrzen svůj úsudek o výstřelech, které slyšel od severu na pochodu přes Těpeře. Je nutno připravit se k boji o Dalešický vrch. V čem bude záležet tato příprava?

Do svítání zbývá jen několik minut (svítá ve 3.15 hod.).

Proto je potřebí zajistit si ještě v noci aspoň prostor Čížkovice, kde šířka hřebtu táhnoucího se ke kotě 679 dává příznivé podmínky pro event. boj o Lískov 679.

4. Po dosažení koty 602 v 3.15 hod. je slyšet palbu ze směru Dalešice. Palba brzy ztichla. Lze soudit, že se průzkumná hlídka PO₁ střetla rovněž s nepřátelskou hlídkou. Oba incidenty nasvědčují tomu, že nepřítel vyrazil z Jablonce později, ale že v prostoru Dalešického vrchu a Jistebka nebo trochu dále mohou být již silnější nepřátelské jednotky.

Velitel PO₂ vidí, že další postup PO₂ nebude již tak plynulý jako dosud, že dále bude musit postupovat přískoky, zajištěn dělostřelectvem. Jako první cíl si zvolí Čížkovice host., druhý vrch Lískov k. 679, třetí Maršovický vrch trig. 743.

Četa děl. odd. 251 zaujme palebné postavení v prostoru koty 602, její záštita — 2 družstva zákopnické čety — 3. družstvo pochoduje dále s předvojovou hlídkou.

5. V 3.30 hod. dosáhl PO.₂ „host.“ jihovýchodně od Čížkovic. Od západu z prostoru severně od Dalešic je slyšet prudkou palbu. Od průzkumné hlídky 1 není zpráv. Při dalším postupu ke kapličce v Čížkovicích padlo zranění několik ran proti předvojové hlídce od koty 679.

Okamžitě potom se ozvaly výstřely z východního okraje lesíka na Dalešickém vrchu — směr palby proti Lískovu. Současně v též směru východně od Dalešického lesíku vidí velitel PO.₂ hlouček vojáků postupovat po svahu ve směru severním.

Velitel PO.₂ soudí, že palba z východního okraje Dalešického vrchu proti Lískovu a hlouček vojáků je buď od středního PO., nebo tato skupina je částí průzkumné hlídky 1, která v noci sešla s cesty. Buď, jak buď, je tato skupinka vítaným zesílením pro boj o Lískov.

6. Mezitím co velitel PO.₂ toto pozoruje, objevilo se OA. na silnici v prostoru koty 679. Ze směru jižně od Dalešic je slyšet dělové výstřely, severně od Dalešic palbu pěchoty.

Jak posuzuje velitel PO.₂ situaci a k čemu se rozhodne?

Palba pěchoty a dělostřelectva na západě znamenají, že PO.₁ narazil na vážnější odpor. Obsazení Lískova a objevení se OA. nasvědčuje tomu, že i PO.₂ má před sebou silnějšího nepřítele. Rozhodnutí velitele PO.₂?

Okamžitě útočit na Lískov a přesvědčit se tak, jaké síly má proti sobě, a tím ulehčit postup západnímu PO. Hlásit situaci veliteli skupiny (viz náčrt).

Proti OA. zahájit dělovou palbu.

7. V 4.15 hod. dosáhl PO.₂ Lískova koty 679. Nepřítel ustoupil; je vidět, jak nepřátelské skupiny ustupují údolím Grundlochu na Kokonín. Průzkumná hlídka 1, o níž nebylo zpráv, zúčastnila se boje o Lískov a je v těsném styku s předvojovou hlídkou.

Styčný PO. dosáhl rovněž Lískova, PO.₁ kapličky 621.

8. Ve 4.20 hod. dorazil cyklista od průzkumné hlídky 3 s hlášením, že hlídka narazila v 3.50 hod. na jižním okraji Bratříkova na několik nepřátelských jezdců, kteří při spatření hlídky ujeli směrem severním. Hlídka postupuje dále.

Hlídka 2 hlásí: „Maršovický vrch trig. 743 a rozcestí silnic v Dol. Čer. Studnici obsazeny nepřítelem, síla nezjištěna. Pro silnou nepřátelskou palbu nemohu postupovat.“ (Hlášení od lesíka při rozcestí silnic 500 m jv. od trig. 743.)

9. Ve 4.30 hod. dostane velitel PO.₂ zprávu od velitele předvoje (letecké hlášení): „Nepřítel shromažďuje značné síly všech druhů zbraní v Jablonci. Čára Hradešín, Maršovický vrch trig. 743 zdá se silněji obsazena. Na silnicích jdoucích z Jablonce pohyb nepřítele směrem jižním.“

Jaká bude nyní činnost velitele PO.₂?

Velitel východní skupiny mu nařídil dosáhnout prostoru Vrkoslavice (maximum úkolu), stůj co stůj však dosáhnout (a udržet jej, minimum úkolu) prostoru Dalešického vrchu, Jistebka.

Proto by měl pokračovat v útoku na Maršovický vrch.

Letecké hlášení o obsazení trig. 743, které potvrzuje správnost hlášení hlídky 2, nesmí ho od plnění úkolu odvrátit. Naopak zpráva, že na

silnicích od Jablonce na jih je pozorovat pohyb nepřítele, nutí jej dosáhnout trig. 743, kde mohou být slabší jednotky před příchodem nepřátelských posil.

Rozhodne se tedy ihned pokračovat v útoku na Maršovický vrch.

V tu dobu však dostává nový rozkaz (cyklistou) od velitele východní skupiny (skrže velitele předvoje): „Po dosažení prostoru Dalešický vrch, Jistebsko zajisti PO. čáru: „severní okraj lesíka na Dalešickém vrchu, kotu 679, hřbet severně od Jistebska, kde budou překročeny předvoji skupiny.“

Podle tohoto rozkazu přezvědná úloha PO.₂ končí.

Organisuje tedy obranu na hřbetě severně od Jistebska a očekává další rozkazy.

Podplukovník děl. Karel Liška:

Střetný boj.

Mapy: 75.000 Turnov, Liberec.

(Pokračování cvičení CL. roč. XIII, čís. 7—9.)

Užití dělostřelectva východní skupiny 1. divise.

Dříve než započneme studovat užití dělostřelectva 2. července u východní skupiny 1. divise, upřesníme si situaci tohoto dělostřelectva.

a) 1. července se ubytovalo:

velitelství dělostřeleckého oddílu 251 s 2./251. baterií v Karlovicích, 3./251. baterie ve Svatoňovicích, 1./251. baterie a hraničářský prapor 1 v Lokušicích, dělostřelecký oddíl II./52. v Týně (severně od Rovenska).

b) Velitel dělostřeleckého oddílu 251 dostal 1. července ve 20.25 hod. na svém SV. v Karlovicích všeobecný operační rozkaz čís. 3 s těmito dodatky velitele dělostřelecké brigády (ve výpise):

1. podpora předvoje západní skupiny děl. oddíl I./1.;

podpora předvoje střední skupiny děl. oddíl III./1.

Dělostřelecké oddíly 251 a II./52. pod velením PD 251.

Dělostřelecké oddíly, podporující předvoje západní a střední skupiny, manévrují v dohodě s příslušnými veliteli pěchoty tak, aby zajistily podporu předvojům: od svítání alespoň 1/3 baterií, od čáry trig. 440 Kostelní vrch, kóta 534 Zabolky, trig. 655 Kopanina na sever všemi bateriemi.

Mimo to učiní opatření k zasazení všech baterií již od svítání pro event. podporu předvojů jižně od 2. postupného cíle.

2. Dělostřelecký oddíl II./1.

Dělostřelecký pluk 101 nastoupí:

oddílem I./101. za západní skupinou,

oddílem II./101. za střední skupinou.

Úkol pluku: Palba proti bateriím a zesílení podpory předvojů západní a střední skupiny s těžištěm u západní skupiny. Pracuje spolu s letcem podle zvláštního rozkazu.

3. Střelivo: Na 2. července k dispozici 1 PP. Z toho mohou spotřebovat až do dalšího rozkazu oddíly podporující předvoje západní a střední skupiny a oddíly dělostřeleckého pluku 101 1/3 PP.

4. SV. dělostřelecké brigády po ose: Rovensko, Turnov, Jenišovice, Hodkovice.

SV. PD 101 po ose jako velitel dělostřelecké brigády.

SV. ostatních dělostřeleckých skupin po ose příslušných velitelů skupin.

SV. PD 1.....

Spojky skupin, mimo PD 251, hlásí se u mne 2. července ve 3 hodiny na jižním okraji Turnova na silnici Ktová—Turnov.

*

Jaká bude činnost PD 251, když dostane všeobecný operační rozkaz divise a dodatek velitele dělostřelecké brigády?

PD 251 vidí, že je třeba, aby jako velitel dělostřelectva východní skupiny vešel co nejdříve v osobní styk s velitelem pěšího pluku 4 a dohodl se s ním o postupu skupiny a o její podpoře dělostřelectvem 2. července, a pak, aby vydal rozkazy podřízeným velitelům.

Dříve však než PD 251 odjede do Václaví, přezkouší úkol skupiny, alespoň počáteční, časově, aby zjistil:

jak rychle musí sám jednat,

co vše kdy musí připravit a komu nařídit, aby dělostřelectvo mohlo včas, co nejlépe a nejpohodlněji splnit úkol, který naň bude vnesen.

Je asi 20.30 hodin.

Čela valných vojsk mají překročit řeku Jizeru ve 3 hodiny. Vzhledem k tomu budou musít předvoje, určené k zajištění skupin, překročit Jizeru asi ve 2 hodiny.

Postup předvoje, jehož síla u východní skupiny může být až 2 prapory, bude třeba podporovat, ne-li oběma oddíly, alespoň částí skupiny. PD 251 musí však počítat s okolností, že celé skupině bude svěřena podpora předvoje a že tedy krátce po druhé hodině bude musít překročit Jizeru, na př. na ose postupu skupiny ve Vranové. Jiná místa přechodu přes Jizeru, jako mosty v Líšném nebo v Žel. Brodu, jsou o něco blíže k místu dosavadního ubytování skupiny.

S nutností překročit Jizeru za předvoji po 2. hodině vystupují nové otázky:

Kdy budou musít oddíly v tomto případě vyrazit ze svého nynějšího ubytování.

Kdy vzhledem k tomu bude třeba jim dodat rozkazy a jaké?

Kalkulujeme!

Vzdálenost Týn, Vranové (nebo Žel. Brod) je asi 15 km a oddíl II./52. může ji v noci, po průměrné silnici, urazit asi za 3 hodiny.

Vzdálenost Karlovice, Vranové je asi 14 km; horské dělostřelectvo může ji v noci urazit asi za 4 až 4½ hodiny.

Vzdálenost Loktuše, Vranové je asi 9 km; 1./251. baterie může ji projít asi za 2½ až 3 hodiny.

Z tohoto výpočtu plyne:

Oddíl II./2.: musí by odpochodovat z Týna nejpozději ve 23 hodiny, musí tedy do 22 hodin dostat rozkaz pro pochod, chceme-li dát oddílu alespoň 1 hodinu na přípravu k pochodu. 1 hodina postačí, ježto v této denní době nebude vydávána před odchodem strava a ani nebude třeba krmit koně. V nutném případě musil by oddíl být připraven za kratší dobu na rozkaz „poplach“.

Oddíl 251: velitelství oddílu, 2. a 3. baterie by musily odpochodovat v 21.30 hodin, nejpozději v 22 hodin.

Tyto jednotky musí dostat rozkaz do 20.30 hodin.

Baterie 1./251. o 1 hodinu později, ježto je ubytována na ose pochodu blíže Jizery.

Z výpočtu PD 251 vidí, že jednotkám, ubytovaným v Karlovicích a Svatoňovicích, bude musit vydat ještě před odchodem do Václaví alespoň přípravný rozkaz.

Bude moci PD 251 dodat do vykalkulovaného času úplný rozkaz oddílu II./52. a 1./251. baterií?

Počítejme: Kdyby PD 251 odjel ve 20.45 hodin k veliteli pěšího pluku 4 do Václaví, mohl by tam dorazit za $\frac{1}{2}$ hodiny (3 km), t. j. v 21.15 hodin. Dohoda s velitelem pěšího pluku 4 bude trvat jistě alespoň $\frac{1}{2}$ hodiny. Napsání a dodání rozkazu si vyžádá alespoň $\frac{3}{4}$ hodiny.

Tedy oddíl II./52. a 1./251. baterie by mohly dostat úplný rozkaz asi ve 23 hodiny, ovšem, půjde-li vše hladce a nebude-li třeba dohody s dalšími veliteli pěchoty, na př. s velitelem předvoje.

Vidíme, že tímto způsobem nemůže PD 251 postupovat a že ani rozkaz, který by vydal po kratičké dohodě s velitelem pěšího pluku 4 po příchodu do Václaví, na př. v 21.30 hodin, nedorazí včas k oddílu II./52. a že u horských baterií v Karlovicích a Svatoňovicích by nepomohl ani „poplach“, aby baterie mohly včas vyrazit.

Proto PD 251 nařídí již nyní z Karlovic oddílům pohotovost k odchodu na dobu námi vykalkulovanou nebo, ještě lépe, nařídí jim na tuto dobu odchod z ubytovacích míst (vyjma baterií 1./251.) a místo, kam mají dorazit. Na př.: Velitel oddílu 251 s 2. a 3. baterií čelem u rozcestí silnic u kříže 387 severozápadně od Lestkova, II./52. oddíl čelem u jižního okraje Václaví, kde dostane další rozkazy.

Tím PD 251 zajistí klidné a včasné provedení příprav pochodu a pochodu samého.

Závěr z této časové kalkulace: vydat přípravný rozkaz, který by mohl znít:

Dělostřelecký oddíl 251.

Karlovice, 1. červenec 20.45 hodin
(dvacetčtyřicetpět).

Či.

Mapa: 1:75.000 Turnov.

Přípravný rozkaz.

1. Oddíl 251 a II./52. pod mým velením postoupí dnes v noci ve skupině pěšího pluku 4 po ose Václaví, Smrčí, Koberovy, Dalešický v.

2. Oddíl II./52. dorazí v pochodovém proudu čelem k jižnímu okraji Václaví do 23.15 hodin.

Velitel oddílu 251, 2./251. a 3./251. baterie pod velením velitele 2./251. baterie dorazí v pochodovém proudu čelem k rozcestí silnic u kříže 387 severozápadně od Loktuš do 23 hodin.

3. Velitel oddílu II./52. se hlásí u mne dnes ve 22.30 hodin na velitelství pěšího pluku 4 ve Václaví.

2 cyklisty jako spojky odešle ihned ke mně do Václaví.

Dostanou: II./52. oddíl,
2./251. a 3./251. baterie.

Velitel oddílu 251
PD 251.

Místo a dobu, kam jednotky mají dorazit, si vypočetl PD 251 známým nám již způsobem.

Baterii I./251. zatím nic nenařídil. Baterie by se připojila podle předchozích výpočtů k ostatním bateriím oddílu v Loktuších asi ve 23 ho-

din. PD 251 má tedy čas nařídít jí pohotovost na potřebnou dobu až po příchodu do Václaví a po povšechné dohodě s velitelem pěšího pluku 4.

Velitele II./52. oddílu povolává si PD 251 k sobě, aby mu mohl v klidu a při světle vydat rozkazy. PD 251 si mohl povolati na touž dobu třeba i jednoho velitele baterie svého oddílu, který možná bude musit převzít velení nad oddílem 251. PD 251 může tak v čas potřeby učinit z Václaví, až uvidí, jaké úkoly bude mít dělostřelectvo skupiny a jaká vzhledem k tomu bude jeho organizace. Z těchto důvodů si nesestavuje ani PD 251 prozatím žádné velitelství skupiny; pro počátek použije orgánů velitelství oddílu 251.

Co ještě rozhodne a nařídí PD 251 před svým odchodem?

Musí nařídít, kdo pojede s ním do Václaví.

Bude to:

pobočník, aby slyšel vše, co bude nařizováno velitelem pěšího pluku 4, a smluvno mezi oběma veliteli o užití dělostřelectva skupiny (bude psát rozkazy),

velitel spojovací čtyř oddílů 251,

ordonanční poddůstojník a trubač,

z cyklisté jako spojky oddílu 251.

Povolání těchto osob s dopravními prostředky zařídí pobočník.

PD 251 si mohl před svým odchodem povolat k sobě velitele 2./251. baterie a vydat mu ústně potřebné rozkazy.

Předpokládejme, že PD 251 odjel ve 20.50 hodin z Karlovic. Během cesty dostal rozkaz velitele pěšího pluku 4, nařizující pohotovost k odchodu na 21.30 hodin hraničářskému praporu 1, III./4. praporu, děl. oddílu 251 a II./52. Baterii 1./251. byl dodán rozkaz přímo.

Co učiní PD 251? Nic. Jede dále. Nařízení jím vydaná pro pochod se celkem shodují s dobou pohotovosti k odchodu, nařízenou P 4. Jeho opatření sahají jen časově více vpřed.

PD 251 se hlásil v 21.20 hodin u P4 ve Václaví.

Jaká činnost očekává zde PD 251?

Nejdříve hlásí veliteli P4, jaká opatření pro pochod učinil již na základě studia všeobecného operačního rozkazu divise a dodatku velitele dělostřelecké brigády. Předpokládejme, že P4 souhlasí s jeho opatřeními a že mu ihned oznámí své rozhodnutí stran pěchoty (viz CL. čís. 9 a 10) a v hrubých rysech požadavky na dělostřelectvo, t. j., aby každému předvoji byla zajištěna podpora po překročení Jizery a aby menší částice dělostřelectva byla dána k podpoře PO.

Na oznámené rozhodnutí velitele pěšího pluku 4 musí PD 251 učinit své rozhodnutí stran užití dělostřelectva východní skupiny a podat na základě jeho návrh P4.

Oč jde v našem případě?

a) K Jizeře o zajištění pochodu ve dvou hlavních proudech.

b) O dočasné zajištění přechodů přes Jizeru: ve Vranové, v Žel. Brodě, v Líšném.

c) Od Jizery na sever postupuje skupina ve dvou přibližně stejně silných proudech pěchoty, zajištěných po 1 praporu jako předvoj, a PO.

(Přistě dále.)